

da se jim dajo davčne knjžice, v katere se naj v naprej vpiše vrsta davka, svota predpisanega davka in tudi potrdilo o vplečenih davčnih svotah. Ta zahteva je upravičena iz razloga, ker je zavlada, kar se tiče plačevanja davkov po nekaterih krajih velik nered. Davčnim zavezanecem se pošiljajo čeki, na kojih se predpisujejo svote, in dostikrat niti ni dostavljena označba, kakšen davek se izterjava, koliko je treba plačati davka kakve vrste in koliko se je že vplačalo. Tako davkoplačevalci popolnoma izgubljajo pregled čez predpisane in vplačane davčne svote, ter se docela izdani davčnim uradnikom na milost in nemilost. Če tudi je gospod finančni delegat za Slovenijo na mojo opetovano zahtevo odredil, da morajo davčni uradi davkoplačevalcem dati na razpolago davčne knjžice ter v nje zabeležiti predpisane in izplačane davčne svote, so nekateri davčni uradniki v slučaju zahteve poedinih davčnikov zavezanecem to brezobzirno — nekateri drzno in odurno — odklanjali.

Vprašam torej gospoda finančnega ministra: Ali je voljan odrediti, da se takoj vpeljejo davčne knjžice, v katere se mora vnaprej zabeležiti predpisane davčne svote z natančnim označilom davčne vrste, kakor tudi potrdilo o vplačenih davčnih svotah?

Ljubezen do države in ljubezen do domovine.

(Premišljevanje hribovskega državljana ob severni meji).

Zdaj, ko miruje težko telesno delo, se mi kmetje večasih malo dalje pomudimo pri raznih političnih in gospodarskih pogovorih. Najbolj zanimivo se je razgovarjati s sosedi o naši jugoslovanski državi. Meja te države teče mimo nas — tam dol pod mojim gozdom so že postavljeni tisti mejniki — in mi gledamo vsak dan preko meje, kjer se bivajo naši bratje — sorodniki, sosede — Slovenci. Zvedeli smo, da so Slovence povsod ob meji pristrigili — kakor da bi ne marali vseh v novi državi. Moj sosed ima sorodnike blizu Lipnice, bučno in drugo semje je predeloval v olje tudi tam — živahno se je razvijal trgovinski promet s severnimi sosedi — vino je našlo tam dovolj odjemalcev, odkar pa je meja sredi nas, preži finančar na vsako vžgalico in gospodarski stiki so bili mahoma pretrgani.

Razni davki in takse so dosegli nezmagljivo višino. Kmet ne more prav nič prodati, in če hoče prodati, mu že znižavajo cene pod vrednost čes, da je dinar poskobil. Trgovci se držijo starih, visokih cen kakor klešč kože, le kmet bi naj delal vedno v svojo izgubo. Neki moj sosed je pripeljal v mesto nekaj drv, prodati jih je moral pod ceno. Še toliko ni dobil, da bi mu bila vožnja plačana.

Zadnjič sem bil pri občinski seji. Neka tvrdka nam je poslala na ogled sliko kraljice Marije in malega pretolonašlednika. Spodaj je bilo besedilo v cirilici, ki je pri nas nihče ne zna čitati. Če je bilo prej nemško, smo saj čitati znali in razumeli smo tudi — zdaj imamo srbsko pisavo vsepovsod: pri vojaških zadevah, na pošti, pri orožništvu itd., tako, da navadnemu kmetu ni treba o vseh teh rečeh nič vedeti.

Pri proračunski seji kraj, šolskega sveta sem videl, koliko izdamo za šolo vsako leto. Država nam nič ne da za vzdrževanje šole, a za to ima vse druge pravice. Pošiljajo nam med nas, ki smo katoličani, učitelje najslabše kakovosti, za kar imamo iz zadnjih let dovolj

dokazov. Še sedaj poznam take, ki so prej trobili v rog nemškutarje, da se je razlegalo daleč okrog po naših hribih in dolinah — o nekaterih izgubljenih siromakih, ki so že zapustili naše kraje z najslabšimi spomini, pa sploh ne govorim. Zdi se, da so se začele zadnje čase te razmere nekoliko boljšati. Nikakor se mi ne dopade, da se otroci mučijo s cirilico in srbsčino. Po mojem mnenju je to popolnoma nepotrebno zato, ker smo v državi S, H in Slovencev, torej je za Slovence državni jezik slovenski. Če pride naš fant med južne brate, se v par mesecih privadi hrvaščine.

Zadnji čas so se šole začele udeleževati z uprizoritvami raznih mladinskih iger. Ker sem se že od nekdanj zanimal za take reči, še sedaj rad grem k takim prireditvam. Splošno imajo take reči namen, da utrdijo zvezo med šolo in domom, da povzdigujejo izobrazbo in utrjujejo ljubezen do domovine — hočem reči do države. — Nekje se mi je taka šolska igra zdelo ponesrečena, ker je učitelj kot igralec na odru vmešaval med pravo besedilo svoje liberalne kletvice, kar gotovo ni vzgojevalno vplivalo na učence. Učitelji si res prizadevajo, da naučijo otroke domoljubnih deklamacij, pesmi itd., pa tudi ljubezen do države gre «skozi želodec». Dokler bodo otroci doma slišali očete preklinjati zoper krivične in neznosne davke, dokler bodo otroci lačni in slabo oblečeni, vsied neznosnih gospodarskih razmer, se bo prav malo ljubezni do države držalo njihovega srca. Ljubezen do naše ljube domovine se v naših srcih ni vkoreninjala, ker smo dozdej mi Slovenci meli v Beogradu tako vlado, ki je bila nam mačeha, ne pa mati. Mi Slovenci imamo mnogo domoljubnih pesmi. «Domovina mili kraj», «Bodi zdrava domovina, mili moj slovenski kraj», «Beseda sladka domovina, ne prideš več mi iz spomina» itd. Istina je, da ljubimo svojo slovensko pesem, slovenski jezik — slovensko vince — slovenske hribe in doline — do te domovine klije v naših srcih prava ljubezen. Ko ljubimo svoj narod, nismo tako ozkosrčni, da bi ne ljubili tudi svojih slovenskih bratov — zlasti tistih, ki prebivajo z nami v slovenski državi.

Naše navdušenje za Jugoslavijo je bilo velikansko leta 1918. Meseca decembra se nas je zbralo na tisoče v Mariboru — okoli Narodnega doma — in le ena misel nas je povzdigovala: rešeni smo nemštva, stopilo smo v lastno, slovensko državo. Zdaj ni nikjer več tistega navdušenja — saj smo Slovenci tekom par let izgubili tolikanj samostojnosti. Samo eno pravico še imamo, ki se glasi po nemški: Maul halten und weiter dienen. Prej sužnji Nemcev, zdaj hlapeci Beograda. Prej bi bili utonili v nemškem morju, zdaj bomo pa v velesrbskem — v slovenskem — in Boga še naj zahvalimo, da nas je doletela ta sreča. Nam, počasne pameti ljudem se pa zdi, da je obsojencu, ki ga čaka smrt, nazadnje «klobasa» če ga bodo obesili ali ustrelili. «Hm» je «hm» — si bo mislil, če ne tako, pa drugače — in tak revež še ima pravico, da si zaželi pred smrtjo kaj boljšega . . .

Tako razmišljujemo mi, hribovske kmetje svoj žalostni stan in se nič ne čudimo, če ljubezen in prvotno navdušenje za ujedinenje v naših srcih pojemata. — Kadar bo naša država postala res tudi naša domovina, kadar bodo stali v krogu enakopravno Srb, Hrvat in Slovenec ket trije bratje, tedaj se bomo počutili med južnimi brati kakor doma — in tedaj še le bo naša država res tudi naša domovina — tedaj bo prišel tudi z Nemci in Italijani obračun zaradi nasilstva nad našim narodom. Ljubezen do države se ne da umetno naučiti, temveč ima korenine v medsebojni pravičnosti in bratški vzajemnosti.

je tako leta 1906. nekako minila, ni pa počivalo redno vzdrževanje vseh gradbenih naprav. Zlasti danes, ko popravljamo hkrati škodo vojne, je treba za to ogromnih izrednih sredstev, ki jih žal primanjkuje.

Vendar so nam uspeli tudi marsikateri nove koristne, naprave, tako na primer od leta 1921. dalje: zgradbe mostne tehtnice in dr. Stojkoviča sušilnice za sadje, naprava plotov, nabava moderne hidravlične prese, številnih aparatov, strojev, orodja, knjig in učil, ureditev električne razsvetljave, s katero smo nadomestili slabo plinovo itd.

Rezultati mnogih poizkusov, ki se napravljajo v nasadih zavoda, v vinski kleti, pri uporabi sadja, na polju, travnikih itd., se sporočajo javnosti ustmeno, pisмено in s tiskom. Plodovi smotrnega strokovnega dela koristijo naprednim kmetovalcem; absolventi zavoda pa nosijo svoje strokovno znanje domov ter ga v svojem kraju širijo z besedo in dobrim vzgledom.

Splošni namen vinarske in sadjarske šole v Mariboru je:

1. izobraževati kmečke mladeniče v vseh panogah kmetijstva, osobito v vinarstvu, kletarstvu, sadjarstvu in uporabi sadja;

2. nuditi praktičnim kmetovalcem in drugim (možem in ženam) priložnost, da se seznanijo z novimi metodami in izkušnjami v kmetijski stroki; v to svrhu se prirejšajo posebni učni tečaji;

3. proučevati razna nova kmetijska vprašanja s poizkusi itd.

Da doseže šola ta smoter, združuje teoretični pouk s praktičnim delom; razkazuje posestnikom naprave in prireja številne skupne poučne izlete.

Ako primerjamo novi učni načrt naše šole z današnjim, vidimo ogromen napredek: prvotno, in sicer

Proti uvozu italijanskega vina.

Beograd, 27. februarja.

Tu so se te dni pričela pogajanja med zastopniki jugoslovanske in italijanske vlade glede medsebojne trgovine. Italijani zahtevajo da mora naša vlada dovoliti uvoz italijanskega vina vsaj v steklenicah. To se pravi, naša vlada naj opusti visoko uvozno carino na italijansko vino. Ko so naši poslanci zvedeli za to nakanu, so takoj vložili oster protest na vse ministre in komisijo, ki sestavlja pogodbo. V imenu Jugoslovanskega kluba so protest podpisali poslanci: dr. Hohnjec, Vesensjak, Bedjanič, Fulež, Žebot, Sušnik in Nemanič. — Protest se glasi:

«Vrši se konferenca za definitivno trgovinsko pogodbo z Italijo. Ob tej priliki nam je čast, kot zastopnikom vinorodnih pokrajin naše domovine izjaviti:

Vinogradništvo v naši domovini kot ena najvažnejših vrst našega kmetijstva, naše ekonomske in finančne moči zahteva popolno, izdatno in uspešno zaščito od strani naše vlade in zato zahtevamo, da se Italiji ali katerikoli drugi državi dovoli uvoz vina v sodih ali steklenicah; istotako tudi glede grozdja, alkoholne ali brezalkoholne pijače iz grozdja.

Naša zahteva je opravičena osobito iz naslednjih razlogov:

1. Produkcija našega vina je tolika, da v normalnih letih moramo izvoziti ali pridelamo vsaj eno tretjino do ene polovice naše vinske produkcije.

2. Celi kompleks naše domovine, a osobito Dalmacija, Hercegovina, velik del Slovenije in Hrvatske, okolica Negotina, istočni Banat in deli južne Srbije so popolnoma odvisni od gojitve vinske trte, ker druge kulture tam ne morejo uspevati. Radi tega je obstanek prebivalstva v omenjenih krajih in celo gospodarsko življenje odvisno od te kulture.

3. Podnebje in kakovost zemlje in drugi faktorji podražujejo pridelovanje vina v toliko, da naše vinogradništvo ne prenese nobene konkurence od strani Italije in vseh južnih in zapadnih evropskih držav. Ako se dovoli, če tudi za nizko carino, uvoz vina in vinskih destilatov — v kakršnikoli obliki — bi to značilo gospodarsko (ekonomsko) upropasti eno petino prebivalstva celokupne naše domovine; s tem bi pa tirali tudi finanjske sile naše zemlje v propast, ter nasilno tirali velik del Slovencev, Srbov in Hrvatov iz rodne zemlje v tujino.

Radi teh razlogov odločno zahtevamo:

1. da se pri trgovinsko-carinskih pogajanjih brezpogojno in najresneje upošteva navedene razloge in se na vsak način zabrani uvoz vina v našo državo.

2. da se vlada pri sklepanju trgovinskih pogodb pobriga za izvoz našega vina, alkohola in alkoholnih pijač vobče, ter da se v tem smislu vodi naša carinska in tarifna politika.

Beograd, dne 27. februarja 1924.

Sledijo podpisi poslancev vseh klubov.

Ta protest so poleg slovenskih poslancev podprli s svojimi podpisi tudi srbski in hrvatski poslanci vseh strank v narodni skupščini. Poslanca Vesensjak in Žebot sta še posebej po vseh klubih razvila agitacijo med poslanci z vinorodnih krajev s prošnjo, da naše korake podpirajo. Tako se je po inicijativi poslancev Jugoslovanskega kluba razvila živahna agitacija proti vsakemu uvozu vina iz Italije. Tudi prizadeti ministra so izja-

od leta 1872.—1881., je bilo poleg praktičnih del samo 8 učnih predmetov, a danes jih je 29!

V letih 1872.—1881., torej za Goetheja, so učili te le učne predmete: vinarstvo in kletarstvo, sadjarstvo in uporabo sadja, vrtnarstvo, prirodopis, nemščino, splošno poljedelstvo z blagoznanstvom in naukom o gnojenju, zemljemerstvo in risanje, računstvo in geometrijo.

V letih 1882.—1899., za Kalmana, so razširili učno osnovo za dva predmeta (verouk in čebelarstvo); od 1899.—1919., za Zweiflerja, so se sprejeli v nastavljeni načrt še drugi važni predmeti (anatomija in fiziologija rastlin, splošna kemija, vinska kemija in kemija vrenja, fizika, kmetijsko gospodarstvo in knjigovodstvo), živinorejo so pa razširili in poglobili.

Leta 1919. (po prevratu) je odpadla nemščina, zato se je pa sprejela v učni načrt slovenščina s spisjem in lepomisjem, leta 1920. poleg kmetijskega gospodarstva združništvo, kmetijsko kupčijstvo in kmetijsko pravo, srbohrvaščina, petje; leta 1921. splošno obrazovanje in konverzatorij; leta 1922. živinozdravstvo, gozdarstvo, higijena (zdravstvo), rokotvorstvo, telovadba.

Nikoli prej niso bili učenci tako mnogostransko zaposleni, kot so danes. Vse to pa zahteva tudi od nastavnega osebja in uprave zavoda neprimerno več dela nego kedaj prej.

V zadnjih letih skuša zavod kar najbolj ustrezati osobito veliki potrebi: odgoji dobrega kmetijskega naraščaja, vnelega za napredno gospodarstvo. To mu jamči trajni obstoj v korist našega vevlačnega kmetijskega gospodarstva.

(Dalje pribodnjit).

Številne so šolske zgradbe, ki jih je preko 20: šolsko poslepije z internatom; gospodarska poslopja s hlevi, delavnicami, shrambami, kolarnicami; kletarsko poslopje s prešnico in vinsko kletjo; sadna klet s prostori za uporabo sadja; bosenska sušilnica in dr. Stojkoviča sušilnica; poslopje kmetijsko-kemijskega zavoda z žitnico in gospodarskimi prostori; trije rastlinjaki, pet čebelnjakov, več stanovanjskih hiš za namenščence in delavce itd. Toľiko zgradb ne bi prenašalo razmeroma malo kmetijsko gospodarstvo kakih 100 oralov, a zahteva jih in bi jih še več potrebovala šola z internatom.

Ob početku šole zgradbe seveda niso zadostovale. Ali pričeli so nemudoma sestavno prezidavati in dozdavati: od mnogih drugih gradbenih del navajamo: Leta 1898.—99., ko še ni bilo današnje šolske stavbe, so pregradili kolarnico v jedilnico za učence, preuredili stare spalnice, sobe za knjižnico in zbirke, priredili prostore za pouk v kemiji na kmetijsko-kemijskem zavodu, nabavili telefon i. dr. Leta 1899.—1900. se je uređilo današnje poslopje za uporabo sadja s sadno kletjo, ustanovila se je meteorološka postaja i. dr. Leta 1901.—Leta 1902.—1903. sta dovolila država in dežela skupno 210.000 K za zgradbo novega šolskega poslopja z internatom, prešnico s kletjo in za druge naprave. Z velikim delom za začeli leta 1904. Prešnica in klet sta bili popolnoma urejeni že februarja 1905, popolnoma dogotovljeno in šolsko poslopje z internatom pa je bilo poletni 1905 urejeno. Sledile so mnoge prezidave starih poslopij, ki so služila prej za šole; danes so tamkaj stanovanja, delavnice, hlevi z gojiščem itd.; vse to dokazuje, da stare stavbe niso primerne za ustanovitev nove kmetijske šole, najmanj za tako, ki je spojena z internatom; bolje je že v početku zasnovati zavodu potrebne in primerne nove zgradbe. Najživahnejša stavbena doba pa

vili, da ne bodo pripustili uvoz italijanskega vina v naše kraje. Kako se zadeva naprej razvijala, bom poročal v «Slov. Gospodarju». Dobro bi bilo, da tudi občine, okrajni zastopi, kmetijske podružnice in zadruga pošljejo proteste na narodno skupščino.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V ponedeljek je v Ljubljani zborovalo vodstvo Slovenske ljudske stranke ter zaključilo sledeče:

Vodstvo SLS vzame poročilo strankinega načelnika z odobravanjem na znanje. Vodstvo z obžalovanjem konstatira, da je sedanji samosrbski centralistični vladni sistem tako v zunanji, kakor notranji politiki države pokazal svojo popolno nesposobnost, da je sramotno izročitvijo Reke Italiji oškodoval življenske interese države in ugled iste pred zunanjim svetom, da nima ne volje ne smisla za zaščito naših narodnih inanjštin v inozemstvu, da je s svojo notranjo politiko storil vse, kar vzbuja nezadovoljnost in nevoljo ljudstva, da uganja in ščiti najgršo korupcijo, da brez stvarne potrebe, samo iz političnih nagibov, s parcelacijo Slovenije in Hrvatske razbija stare upravne edinice in stari, uživiljeni in dobri upravni red, da s kulukom in tudi drugače uvaja nazadnjaške, kulturne države nevedne upravne metode, da s krivičnim in nesocijalnim davčnim načinom ubija blagostanje ljudstva in njegove gospodarske vire, usiljevanjem srbsčine in cirilice v šoli, uradu in javnem življenju žali naš narodni čut in ponos, zavira naš naravni narodni in kulturni razvoj in obetno otežuje javno upravo itd.

Vse to dokazuje, da iz tega nevzdržnega in nevednega stanja vodi samo temeljita preureditev države na avtonomistični podlagi, ko se bodo avtonomni slovenski, hrvaški in srbski narod sami vladali vsak po svojih prilikah in kulturnih potrebah. Zato vodstvo SLS poziva svoje parlamentarno zastopstvo, da započeto, nam proti naši volji vsiljeno borbo brezobzirno in energično nadaljuje, dokler svojega cilja ne doseže in da se pri tem poslužuje vseh možnih in dovoljenih sredstev, čijih izbiro z zaupanjem njej prepušča.

Dan poprej je v Zagrebu zborovalo hrvatsko narodno zastopstvo ter določilo gotovo število poslancev, Hrv. seljaške republikanske stranke, da odpotujejo v Beograd ter se udeležijo parlamentarnega dela. Sprejel se je tudi protest proti pogodbi z Italijo, ker je že samo uničenje reške samostojnosti mednarodni zločin in ker vsebuje dne 27. januarja 1924 v Rimu sklenjena pogodba tudi dve tajni točki, ki ogrožata mir na Balkanu, po celi Evropi in na vsem svetu. Ti točki se glasita: 1. v slučaju notranjih nemirov v kraljevini SHS se Italija obveže, da pošlje v njeno ozemlje svoje čete, če bo za to naprošena. V vsakem slučaju pa bo ostala Italija napram Beogradu v dobrohotni nevtarnosti. 2. Italija dovoljuje kraljevini SHS, da v ugodnem času zasede Solun in njegovo zaledje. V zamenjavo za to pa dovoljuje kraljevina SHS Italiji krajevne prilastitve v Dalmaciji.

Prva točka je naperjena proti Makedoniji. Druga tajna točka je naperjena proti interesom Hrvatske in hrvatskega naroda in proti interesom Dalmacije, kjer živi 84 odstotkov Hrvatov, 15 odstotkov Srbov in 1 odstotek Italijanov. Vsa dalmatinska mesta razen Zadra, ki je že odstopljen Italiji, in Dubrovnika, ki je srbski, so popolnoma Hrvatska.

Spomenica izjavlja, da je hrvatsko narodno zastopstvo trdno prepričano, da bo Društvo narodov postalo vrhovni reševalec mednarodnih sporov in vpoštevalo pravo samoodločbe hrvatskega naroda in da bodo Rusija, Angleška in Amerika odstranile krvavo krivico, ki se vrši nad hrvatskim narodom in ki bije v oči vsej evropski kulturi.

Sklepi v Ljubljani in Zagrebu zelo vznemirjajo radikalno vladno, na katero pritiskajo tudi zavezniki Turki z novimi zahtevami, da izrabijo njeno zadrego. Ministri se neprestano posvetujejo, kaj bi ukrenili proti zvezi opozicije. Najprej bodo gotovo zavlačevali potrditev mandatov Radičevih poslancev ter si kupovali pomoč Turkov in nekaterih Pribičevičevih demokratov ter opozicijo vsepovsod in tudi na dvoru obrekovali, da ne bi bila Davidoviču ali komu drugemu poverjena sestava nove vlade.

BOLGARIJA.

Bolgarska vlada se na vse strani brani pred očitki Beograda, ki jo obdolžuje naklepa proti Jugoslaviji. Sklicuje se že na pred leti predloženo prošnjo za mednarodno preiskovalno komisijo ter izjavlja, da je na tako preiskavo vsak čas pripravljena. V Beogradu so pred nekaj dnevi zatrjevali, da je pripravljen skupen nastop Jugoslavije, Rumunije in Grške proti Bolgariji za vsak slučaj.

GRČIJA.

Grška vlada je pripravljena razpustiti zbornico, katero so republikanski poslanci itak že zapustili, vendar pa noče razpisati novih volitev pred ljudskim glasovanjem o državni obliki. Pri glasovanju bosta stavljeni dve vprašanji: 1. ali naj se proglasi republika ali obdrži kraljestvo in 2. (če se ljudstvo izreče za kraljestvo) ali naj se izbere novo dinastijo ali obdrži vladarsko hišo Glücksburg.

ALBANIJA.

Po vestih iz Skadra je bil na albanskega ministrskega predsednika storjen že drugi atentat. Neki dijak, ki ga je pričakoval ob vходу v parlament, je oddal nanj

6 strelcev. Ranjen je bil na roki in nogi. Stročilec je izjavil pri aretaciji, da je ministrski predsednik od Jugoslavije kupljen in znači zato nevarnost za državo. Nadaljne preiskave so izsledile večjo zarotniško družbo, v kateri so zapleteni celo vojaški krogi.

ANGLIJA.

Angleška zbornica je sprejela predlog delavske stranke o splošni ženski volilni pravici. Ženske po dovršenem 21. letu volijo pod istimi pogoji, kot moški. — Odpravi se tudi smrtna kazen in v upravo se uvede mnogo modernih določil.

TURČIJA.

Angorska narodna skupščina je sprejela na znanje zakonski načrt, predložen od 50 narodnih poslancev glede odprave kalifata. Skupščina je sprejela prvi člen, ki govori o odpravi kalifata in o odstranitvi kalifa. Nadaljni členi zakona določajo, da vsi člani bivše sultanove družine izgube pravico bivanja na ozemlju Turčije in da sploh izgube turško državljanstvo. V desetih dneh morajo po zakonjenju zakona zapustiti Turčijo. Narodna skupščina bo ta zakon sprejela. Člani bivše sultanove rodbine bodo transportirani v Egipt.

Naše prireditve.

Orlovska prireditve v Slov. Bistrici. Tukajšnji orlovski odsek je v nedeljo dne 2. t. m. vpriporil igro «Kmet Herod», pod vodstvom našega g. kaplana Solinca. Igralci so svoje vloge rešili pohvalno. Vsa čast jim! Le tako naprej! Za post pa se pripravljamo za žaloigro v petih dejanjih «Sovraštvo in ljubezen», na kar že danes opozarjamo.

Orlovska prireditve v Središču. Tukajšnji Orel in Orlica prireditva v nedeljo, dne 9. marca, v Društvenem domu v Središču drugo telovadno akademijo. Na sporedu so pevske, deklamacijske in izbrane telovadne točke. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Gostje proti Ormožu in Ptuj se vračajo lahko z desetim vlakom. Ker je telovadna akademija prireditve čisto orlovskega značaja, pri kateri sodelujejo izključno le domači člani in članice in ki obeta biti pri krasni scenariji tukajšnjega Ljudskega odra prav pestra, vabita k prav obilni udeležbi — središki Orel in Orlica.

Prosvetno gibanje v Makolah. Da naše izobraževalno društvo ne spi, se je pokazalo dne 2. t. m. S sodelovanjem Orla je priredilo dve krasni igri: «Kje je meja» in «Dmoklejev meč». Udeležba je bila velika, tako da je bila društvena dvorana docela polna. Igralci so svoje vloge vsi krasno rešili v splošno zadovoljnost občinstva, za kar se jim mora izreči najlepša zahvala. Dobiček se bo uporabil za knjige in časnike izobraževalnega društva.

Tedenske novice.

ZUPANSKI TECAJ

se vrši

I. v nedeljo, dne 9. marca, ob 10. uri dopoldne, v Ptuj (v gostilni Zupancič) za okrajno glavarstvo Ptuj (sodni okraj Ptuj in Ormož).

II. v nedeljo, dne 16. marca, ob 9. uri dopoldne, v Celju (hotel »Beli vol«, vrtna dvorana) za okrajno glavarstvo Celje (sodni okraj Celje, Vranksko, Laško, Šmarje, Gornjigrad) in sodni okraj Rogatec.

Zupani in občinski odborniki! Udeležite se polnoštevilno! — Govorijo gg. uradniki-strokovnjaki, o vojaških zadevah pa g. major Jurkovič.

Solske počitnice na deželi. Važen sklep okrajnega šolskega sveta Maribor-okolica. Višji šolski svet, ki ga je sestavila vlada za časa ministrovanja demokrata dr. Zerjava, je z ukinitvijo jesenskih šolskih počitnic ljudstvu na deželi prizadajal obilo gorjal Demokratiji so namenoma s to odredbo kljubovali kmetiskim ljudem. — Značilno je, da je edini samostojnež v viš. šolskem svetu glasoval z Zerjavovimi demokrati za to, da se šolske počitnice na ljubo demokratskim učiteljem preložijo na poletje. Na tisoče kmetiskih ljudi je bilo vsled tega demokratsko-samostojnega sklepa v jeseni 1923 kaznovanih, ker so morali svoje otroke obdržati doma pri nujnem jesenskem delu (paša, trgatve). Teh kazni so krivi demokrati in samostojni, ki so v višjem šolskem svetu sklenili počitnice za poletje. Po vseh okrajih sedaj vre med ljudstvom proti nesmiselnim počitnicam. Okrajni šolski svet v Mariboru je v svoji redni seji dne 29. februarja eroglasno sprejel predlog dr. Leskovarja, ki se glasi: «Glede slabega obiska v mesecu septembru in oktobru 1923 je razvidno, da razmere zahtevajo, da se meseca september in oktober data otrokom prosto. Z ozirom na to se naj ljudskošolske počitnice preložijo zopet na jesen. Pomisleki proti preložitvi poletnih počitnic ne držijo, ker se v vročih poletnih mesecih itak lahko uvede san o dopoldanski nerazdeljeni šolski pouk.» Predlog dr. Leskovarja je bil soglasno sprejet. Celu za-

stopnika učiteljstva sta soglašala z našim naziranjem. Splošno mnenje je, da šolski obisk silno trpi vsled nesmiselnih poletnih počitnic. V poletju sta dva meseca za šolo izgubljena, v jeseni pa starši ne morejo dati otrok v šolo, ker jih potrebujejo doma. Svetujemo, da bi se tudi ostali okrajni šolski sveti pridružili važnemu sklepu mariborskega okrajnega šolskega sveta.

MARIBORSKA POROTA.

Smrtna obsodba.

V ponedeljek, dne 3. t. m., se je začelo na mariborskem sodišču pomladansko porotno zasedanje. Kot prvi se je zagovarjal Prekmurec Štefan Gaber, ki je obtožen, da je umoril svojo taščo. Rojen je Štefan Gaber v Vučji Gomili, priženil se pa je v Tešanovce ter živel na ženinovem posestvu. Tašča je zakoncem prepisala polovico posestva. Gabru pa je celo posestvo dišalo in ker ga ni kmalu dobil, je zlostavljal svojo ženo in taščo, s katero je živel v večnem prepiru. Večkrat je govoril, da jo bo ubil. Ko je dne 20. avgusta leta 1923 šla tašča k vodnjaku po vodo, se ji je tiho približal njen zet ter jo parkrat udaril z nekim topim predmetom, nato pa jo vrgel v vodnjak. Nato je po storjenem zločinu odhitel na sodnijo v Mursko Soboto ter tam izpovedal, da je njegova tašča slučajno po nesreči padla v vodnjak ter utonila. Med sosedu pa se je kmalu raznesla vest, da je Gaber taščo sam vrgel v vodnjak. Zločinskega zeta so prijeli, toda zločina ni priznal. Šele pod bremenom dokazov, katere so iznesle razne priče, je tik pred obsodbo priznal, da je svojo taščo umoril. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje krivde, nakar je bil Gaber obsojen na smrt z ustreljenjem.

Morilec svoje žene.

Naslednji dan, dne 4. t. m., je prišel pred porotnike 44letni veleposestnik iz Starošinec Lovrenc Drevenshek. Zagovarjati se je moral radi umorstva svoje žene, s katero je živel dalje časa v prepiru. Drevenshek je s svojo ženo silno slabo ravnal, tako da je bila prisiljena vložiti tožbo na ločitev zakona. Mož, ki je zapravlil s svojo pijanostjo že skoro celo premoženje, se je udal na ženin predlog ter sta se skupej odpravila v Ptuj k odvetniku, ki je ženo v tožbi zastopal. Na potu v mesto pa je zopet začel s surovim zmerjanjem ter je ženo končno še pretepel. Sirota se mu je ubranila ter zbežala pred njim po Dravski ulici, kjer pa jo je sirovež dohitel ter z ostro nabrušenim nožem napadel. Zadajal ji je 16 ran, med temi dve v srce, ki sta povzročili takojšnjo smrt nesrečne žrtve. Po storjenem zločinu je pčbegnil, toda orožniki so ga še istega dne zasledili ter zaprli. Pred sodnijo je Drevenshek svoj zločin priznal ter je bil obsojen na 10 let težke ječe.

Ustanovni občni zbor skupine Strakovne zveze tovarniškega delavstva v Rušah se vrši v nedeljo, dne 9. marca v stari cerkveni šoli v Rušah ob 9. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom. Občnega zbora se udeležijo strokovni tajnik JSZ iz Maribora. Za člane udeležba obvezna. Prijatelji organizacije dobrodošli. Predsednik.

Zasluzeno priznanje. Iz Hoč pri Mariboru poročajo: Na lastno prošnjo upokojeni tukajšnji nadučitelj in rojak g. Mihael Vauhnik je bil po 42 letnem nepretrganem službovanju s 1. marcem tega leta od višjega šolskega sveta razrešen učiteljske službe ter se preselil na kraj svojega prvega službovanja k Sv. Jakobu v Sl. Goricah. Višji šolski svet v Ljubljani mu je izrekel pri tej priliki v smislu sejnega sklepa z dne 22. novembra 1923 pohvalo in priznanje za njegovo mnogoletno, neumorno in zelo uspešno šolsko in izvenšolsko delovanje.

Hoteli so dobro, a bili so nesrečni. Od Sv. Ruperta v Slov. gor. poročajo: V nedeljo večer, dne 2. marca, je zgorel hišni hram kmetu Feliks Kranvogel v Sp. Votičini. Delali so priprave za gostijo, ki so jo hoteli prirediti svoji dekli, ki je drugi dan bila namenjena iti k poroki z enim njihovih delavcev. Hoteli so dobro, a so bili nesrečni.

Shod naše stranke v Vurbergu. Dne 2. marca smo imeli lepo uspeli shod Kmetске zveze. Zelo zanimivo je poročal g. poslanec Vesenjak o političnem položaju, o proračunu in o raznih gospodarskih vprašanjih. Poslušalci, katerih je bila soba nabito polna, so pazno poslušali in odobravalno poročilo. Predsedoval je načelnik krajne organizacije, g. Jakob Felicijan. Ob koncu sta bili sprejeti resoluciji za čim hitrejšo regulacijo Drave ter neomajno zaupanje Jugoslovanskem klubu s prošnjo, da vstraja na začrtani poti zlasti v zadevi avtonomije.

Notranja prenovitev župnijske cerkve v St. Janžu na Darvskem polju. Naša župnijska cerkev se je v zadnjih treh letih zelo prenovila. Leta 1920 je bila cela na novo poslikana, dobila je nov lep tlak in krasne, popolnoma slogu primerne stole. Potem je postavil kipar Sojč nov lep altar in kipa presv. Srca Jezusovega in Marijinega. Manjkala še je obhajilna miza, ker prejšnja preprosta ni več sodila v prenovljeno cerkev. Minulo soboto so postavili tudi že težko pričakovano obhajilno mizo, ki bo brez dvoma ena najlepših umetnin v prenovljeni cerkvi. Načrt je naredil po navodilih g. župnika kipar Sojč, ki je tudi mojstrsko izgotovil deset reliefnih pozlačenih podob, ki kinčajo obhajilno mizo. Namišljena je kot nekako nadaljevanje ali dopolnitev altara, kar tudi v resnici je, saj se ob njej deli in zavziva alterski zakrament. Navadno ima obhajilna miza dvojno nalogo: kot nekaka ograja deliti presbiterij od ladije, obenem pa in sicer v prvi vrsti, služiti kot miza, pri kateri se deli in sprejema kruh življenja. Večinoma so v naših cerkvah obhajilne mize bolj ograje kot pa mize. Le obhajilni prt spominja na to, da bi naj ta naprava služila kot miza. Naša nova obhajilna miza je sestavljena tako, da pride do izraza bolj kot miza in manj kot ograja. Zato je napravljena bolj masivno, iz hrastovega lesa, zato so vložene reliefne podobe, ki pred-